

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
Facultatea de Litere
Școala Doctorală „Alexandru Piru”

TEZĂ DE DOCTORAT

CARNAL ȘI MERCANTIL ÎN LITERATURILE
ANGLO-SAXONĂ, FRANCEZĂ ȘI ROMÂNĂ.
1830-1950

REZUMAT

Conducător științific:
Prof. Univ. Dr. Hab. Cătălin GHIȚĂ

Doctorand:
BĂLUICĂ Oana-Larisa

Rezumat

Acest demers – intitulat *Carnal și maercantil în literaturile anglo-saxonă, franceză și română. 1830-1950* – reprezintă o încercare de a contura tipologia literară a femeii prostituate în cadrul a trei spații culturale; în aceeași măsură, își propune să investigheze și raportul stabilit între aceste reprezentări (sau imagini) și contextul social, cultural, economic adiacent. Tocmai de aceea, cercetarea mea abordează subiectul prostituției dintr-o perspectivă larg comparativă, beneficiind și de aportul studiilor culturale – personal, sunt convinsă că acest tip de cercetare nu poate avea rezultatele dorite dacă ar rămâne cantonat exclusiv în zona literaturii.

Scopul lucrării este de a identifica și analiza particularitățile, metodele, procedeele narrative și viziunile angajate de cei șapte autori prezenți în cadrul acestui text cu privire la coagularea tipologiei femeii prostituate. Obiectivele tezei se referă atât la receptarea critică a operelor și autorilor, cât și la reliefaarea elementelor inovative – în ce măsură autorii inventariați au reiterat clișeele și superstițiile vremii, în ce grad și-au manifestat adeziunea sau, dimpotivă, dezacordul cu privire la maniera în care era tratat fenomenul prostituției și, implicit, actantul implicat în comerț.

Modul în care am conceput acest demers urmează, astfel, principiile tipare depistate cu privire la incidența tipologiilor – femeia ca victimă, prostituata construită ca o emblemă a sexualității și libertății sexuale și imaginea alterității, în acest sens, ipostaziind prostituata evreică. Așa cum am menționat, clarificările conceptuale și apelul la contextele culturale sunt elemente necesare unei asemenea cercetări, astfel încât demersul meu înglobează și o perspectivă teoretică asupra prostituției și a condiției femeilor implicate în acest comerț.

Primul capitol din cuprinsul acestei teze vizează tocmai expunerea condiției femeilor prostituate, statutul lor, hegemonia masculină implicată în acest fenomen, metodele de combatere, practicile, dimensiunile culturale, sociale și economice.

Cel de-al doilea capitol urmărește o tipologie a victimizării – autorii inventariați fiind Charles Dickens, Émile Zola și G. M. Zamfirescu –, apelând la câteva elemente care, în studiile de specialitate, sunt considerate ca făcând parte dintr-un context ce favorizează mercantilizarea corpului feminin: pauperizarea, mediul, violența masculină, dependențele, brutalitatea unei societăți față de actantele feminine, viziunile machiste, demonetizarea sexului feminin. Există, firește, ambiguități sau disonanțe la nivelul vocilor auctoriale, imaginea

femeii prostituate fiind una fluctuantă, iar încadrarea într-o tipologie anume comportă întotdeauna niște dificultăți. Cu toate acestea, o parte dintre elementele reiterate mai sus ca factori de risc se regăsește în fiecare dintre romanele analizate, astfel încât acest spectru al victimizării a fost crelat tocmai cu prezența acestora.

Al treilea capitol din cadrul acestui demers investighează ipostazierea femeii prostituate ca o ființă eminentă sexuală și sexualizată, pentru care comerțul sexual nu este o necesitate, o ultimă soluție ci, mai degrabă, o vocație, o alegere deliberată. Deși personal nu cred în mult-proliferatul mit al unei *happy hooker*, cum este aceasta denumită în cultura populară anglo-saxonă, am reiterat eminentele poziționările auctoriale, chiar dacă interpretările asupra acestor viziuni nu coincid cu paradigma trasată de autorii investigați – Henry Miller și Camil Petrescu.

A treia tipologie este circumscrisă de spectrul alterității, având în vedere că, de-a lungul unei întregi istorii culturale, senzualitatea și erotismul au fost elemente supralicite în raport cu exotismul și imaginile adiacente acestuia – evreica, țiganka, asiatica, negresa etc. Dat fiind faptul că timpul dedicat unui asemenea parcurs hermeneutic nu mi-ar fi permis să mă axez asupra unor ipostaze multiple, reiterând mai multe tipologii ale exotismului și alterității, m-am oprit asupra imaginii femeii evreice, analizată prin recursul la doi autori, unul francez și unul român – Marcel Proust și Mateiu I. Caragiale.

De asemenea, acolo unde am considerat necesar, am operat și anumite interpretări sau clarificări de pe pozițiile criticii feministe, mai ales având în vedere că prostituția este un fenomen cu precădere feminin, ce traduce forme de exploatare, patriarhalism, viziuni misogine sau tratamente brutale aplicate femeilor care desfășoară o astfel de activitate.

Cuvinte-cheie: *corpul feminin, prostituție, societate, pauperizare, ficțiune.*